

Trobadors, trouvères i minnesånger

Guia didàctica

2. Marca amb una creu quines llengües utilitzaven els trobadors quan escrivien les seves composicions.

LLATÍ __

LLENGÜES VULGARS (occità, francès, alemany, ...) __

3. Relaciona els trobadors i els joglars amb les característiques que els defineixen.

TROBADOR

compon la música
transmet i interpreta l'obra
persona d'extracció popular
escriu l'obra
pertany al cercle nobiliari

JOGLAR

4. Durant l'època medieval existia l'anomenat "pacte de vassallatge", que consistia en un ritual on el VASSALL s'agenollava davant el SENYOR i li prometia fidelitat.

L'amor cortès o fina amor també consisteix en un jurament de fidelitat, però canvien els personatges; quins són i quina relació estableixen? Identifica'ls en aquesta representació.

5. Relaciona aquestes dues estrofes de dues poesies, que Guillem de Berguedà dirigeix al Marquès de Mataplana i al Bisbe d'Urgell, amb el tipus de composició que són i amb la seva definició.

Consiros canto, planyo i ploro pel dolor
que m'ha pres i s'ha emparat
del meu cor per la mort de Mon Marquès,
en Ponç, el noble de Mataplana,
que era franc, liberal i cortès i amb tots
els bons capteniments,
i tingut per un dels millors
que hi hagué de St. Martí de Tours
a [Lleida] i la terra plana.

1.- sirventès	lament fúnebre
2.- alba	trista separació dels enamorats
3.- pastorel·la	moral i sentenciós
4.- plany	crítica o escarni
5.- cançó	diàleg entre pastora i cavaller
6.- debat	declaració d'amor
7.- vers	discussió entre trobadors

Amb aquest bisbe no s'hi valen jocs, perquè
emprenya homes,
sinó que cal que hom el llençi al foc i el cremi
amb llenya;
ai Déu, si veuré...
El dia que l'empenyi dins un forn
i que li dispari a tot l'entorn
sagetes amb arc d'alborn!

6. Les poesies dels trobadors podien estar escrites en tres estils diferents:

trobar leu, que utilitza rimes senzilles i entenedores

trobar ric, que és un estil pompós, recarregat i amb un vocabulari molt variat.

trobar clus, que és un estil difícil, hermètic i enigmàtic.

Relaciona aquestes estrofes de Bernat de Ventadorn i d'en Marcabré amb el seu estil corresponent.

Tinc el meu cor tan ple de joia,
que tot se'm transforma.
El fred em sembla
una flor blanca, vermella i groga,
que amb el vent i la pluja
em creix la felicitat,
el meu mèrit augmenta i puja
i el meu cant millora.
Tinc tant amor al cor,
tant gaudi i dolçor,
que el gel em sembla flor
i la neu herba.

Trobar clus

Trobar ric

Trobar leu

Pax in nomine Domini!
Marcabré féu lletra i música.
Escolteu el que diu:
sobre com ens ha fet, per la seva dolçor,
el Senyor Celestial
un rentador prop de nosaltres,
no n'hi hagué mai tal,
tret potser a ultramar,
allí prop de Josafat;
us incito a aquest d'aquí.

Trobar clus

Trobar ric

Trobar leu

7. Les trobairitz eren dones que escrivien poesies molt directes i clares on declaraven el seu amor a un cavaller.

Aquí tens una poesia de la Comtessa de dia. El seu llenguatge és *leu* o *clus*?

Voldria tenir el meu cavaller
una nit, nu en els meu braços
i que ell es tingués per felíç
només que jo li fes de coixí.
li dono el meu cor, el meu amor,
el meu judici, els meus ulls
i la meva vida.

Explica breument què ens vol transmetre.

8. L'exposició ens parla de trobadors catalans-occitans, francesos i alemanys. Completa el quadre que et proposem.

trouvères	alemany	Châtelain de Coucy
		Wizlav von Rügen
minnesänger	francès	Huguet de Mataplana
		Raimbaut d'Aurenga
trobadors	català-occità	Cerverí de Girona
		Hartmann von Aue

9. Un dels trobadors és Cerverí de Girona (...1259-1285...). Què ens explica aquest trobador de Cervera.

Entre Lerida e Belvis,
pres d'un riu, entre dos jardins,
jardins,
vi ab una pastorela
un pastor vestit de terlis,
e jagren entre flors de lis,
baysan sotz l'erba novela.
Et anc pastora pus bela,
plus cuynada ne pus ysnela,
no crey que fos, ne no m'es vis
c'a mos oyls tan plazen en vis
en França ne en Castela.

Entre Lleida i Bellvís,
prop d'un riu, entre dos
vaig veure, amb una pastoreta,
un pastor vestit de terliç;
i jeien entre flors de lliri,
besant-se sota l'herba fresca;
i mai pastora més bella,
més graciosa i més eixerida,
no crec que existís, ni haver-ne vist
que als meus ulls fos tan agradable
ni a França ni a Castella.

L'exposició també ens parla de Thibaud de Champagne (1201-1253). De què creus que parla aquest trobador nascut a Troyes?

Ausi conme unicorne sui
qui s'esbahist en regardant,
quant la pucele va mirant.
Tant est liee de son ennui,
pasmee chiet en son giron;
falda;
lors l'ocit on en traïson.
Et moi ont mort d'autel senblant
amors et ma dame, por voir:
mon cuer ont, n'en puis point ravoïr

Tal com l'unicorn sóc
que s'espanta mirant
quan la donzella el mira.
Està tan travat per la por
que cau desvalgut a la seva
llavors el mata a traïció.
A mi m'han matat de forma semblant
l'amor i la meva dama, de debò:
tenen el meu cor, no el puc rescatar

Un dels més famosos trobadors alemanys fou Walther von der Vogelweide (...1170-1230...). Què ens explica?

Sô die bluomen ûz dem grase dringent,
same si lachen gegen der spilden sunnen,
brillant,
in einem meien an dem morgen fruo,
und diu kleinen vogellîn wol singent
in ir besten wîse die si kunnen,
waz wünne mac sich dâ gelîchen zuo?
amb
ez ist wol halb ein himelrîche,
sô sage ich waz mir dicke baz
in mînen ougen hât getân,
und taete ouch noch, gesaehe ich daz.

Quan les flors broten enmig de l'herba,
gairebé rient davant el sol

ben d'hora, un matí de maig,
quan els ocellets canten
el que saben el millor que poden,
quina alegria es pot comparar

[aquesta
És com mig paradís,
però volem comparar-lo amb alguna
[cosa semblant;
ha delectat els meus ulls,
i encara els delectaria, si jo la veiés.

Exposició:

Elaboració de la guia didàctica:

Laura Llorens Travé. Museu Comarcal de Cervera